

Vážení čtenáři,

číslo časopisu, které držíte v ruce, popřípadě otevíráte v elektronické podobě, jsme se rozhodli věnovat fenoménu fantastična v umění.

Fantastika je příliš širokou kategorií na to, aby bylo možné být i jen nastínit její obrysy prostřednictvím níže uvedených sedmi studií. Předložené texty jsme tedy pojali jako ukazatele, upozornění na inspirativní cesty, kterými se lze při recepci rozmanitých projevů, funkcí a podob fantastického vydat.

Zatímco se většina textů v tomto čísle orientuje na literaturu, úvodní studie Radomíra D. Kokeše zkoumá spirálové narativy ve filmu, odlišuje je od smyčkových narativů, analyzuje jejich estetické zdroje a možné účinky jejich využití na diváky.

Ačkoli je fantastika, a zejména vědecká fantastika, obvykle spojována s prózou, studie Pavly Veselé zaměřená na anglofonní literaturu druhé poloviny dvacátého a počátku jednadvacátého století upozorňuje na rozvinutou a živoucí tradici poezie hlásící se k těmto žánrům.

Práce Vladimíra P. Polácha propojuje analýzu kyberpunkových textů s genderovým hlediskem a studuje zobrazování ženských postav a potenciální revize genderových stereotypů v dílech žánru, který se programově vymezil proti tradičním klišé klasické science fiction.

Jan Křeček se soustředí na českou literaturu a prostřednictvím rozboru intratextuálních a extratextuálních prvků dvou povídkových sbírek současných autorů poukazuje na problematiku dvojdomosti české fantastické literatury.

Dvě následující práce navazují na typologii fantastických světů Nancy H. Traillové: Michal Peprník nachází počátky paranormálního modu v americké literatuře v díle spisovatele Charlese Brockdena Browna a objasňuje funkci paranormálních jevů v Brownových textech.

Helena Zbudilová pak obrací pozornost k významné osobnosti španělské literatury J. M. Merinovi a na základě rozboru jeho povídkového (do češtiny z větší části nepřeloženého) díla rozšiřuje stávající typologii fantastických světů o modus abnormálnosti.

Závěrečný příspěvek Terezy Dědinové s oporou nálezů současné kognitivní vědy a na příkladu vztahu mezi objektivní, subjektivní a intersubjektivní

realitou poukazuje na roli, již fantastická literatura může hrát ve čtenářově rozumění aktuálnímu světu.

Odborné texty doplňuje rozhovor s naší kolegyní, literární historičkou a spisovatelkou Luisou Novákovou o literatuře, zejména té fantastické a určené dětem či mládeži, o sepětí literární tvorby s výzkumem, o inspiraci a síle příběhu.

Přejeme příjemné čtení.

Jménem redakce
Tereza Dědinová